

चरित्र - पुचः

भाग २

भिन्नु अश्वघोष

चरित्र - पुचः

भाग २

पिकाक

धर्मकीर्ति बोद्ध अध्ययन गोष्ठी

शीघः, नःघः त्वाः, ये

प्रकाशकः-

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

धर्मकीर्ति विहार, श्रीघः,

नःघः त्वाः, ये ।

फोन नं. १४५९५

बुद्ध सम्बत् - २५२४

नेपाल सम्बत् - ११००

ईस्वी सम्बत् - १९८०

विक्रम सम्बत् - २०३७

ह्लापांगु संस्करण - १०००

Dhamma.Digital

थाकूः-

नेपाल प्रेस

मू सडक, ये ।

फोनः ११०३२

धलः पौ

विषय	पेज
सीक्व मागु खँ	क
बुद्धया चरित्र	१
धार्मिक (धर्मात्मा) उपासक	५
स्वार्थपह	१०
पिब यायगुपह	१७
तँकालीपह	२३
ईष्यापह	२८
अध्वनिश्वासपह	३४

प्रकाशकीय

चरित्र-पुच भाग-२ सफू धर्मकीर्ति प्रकाशनया ७१
ह्लेः छगुगु पुष्प माला खः । थुगु सफुती मनुतय्गु चरित्र
सुधारया निति च्वयातगु जुया गुलि गुलीं क्वाचुसे खाइसे
च्वंगु खँ त दुध्याना च्वंगु दुसा नं वासः खायूगु नय्बले भें
भालपिया दीसा बाला ज्वी ।

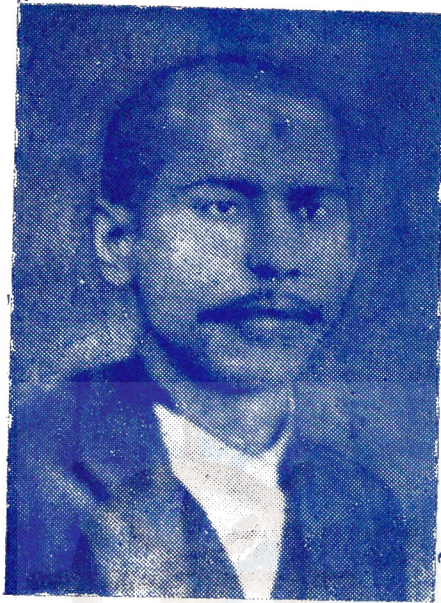
दिवंगत श्री कुल धिरमान सि तुलाधर यात निर्वाण
लाभ ज्वीमा धका कामना याना थ्व सफू छापे याय्त च्वादा
बिया दिहा श्रीमती रत्नमाया तुलाधर प्रति यक्वं कृतज्ञता
प्रकट याना साधुवाद नं बिया ।

चरित्र-पुच सफू च्वया प्रकाशन ज्याय् फ्याब्बाका
बिज्याहा व प्रुफ नं स्वया गुहाली याना बिज्याहा पूज्य
अश्वघोष भग्ते यात आपालं धर्म्यवाद दु ।

धम्मवती

अध्यक्ष-धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

१५ श्रावण, २०३७

दिवंगत श्री कुल थिरमानसि तुलाधर

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

★ **धर्मदान** ★

★ दिवंगत श्री कुल थिरमानसि तुलाधरया ★

★ पुण्य स्मृतिस वयक यात निर्वाण सुख लाभ ★

★ यायन हेतु ज्वीमा धका कामना याना ★

★ धर्मदान याना दापि ★

★ श्रीमती रत्नमाया व ★

★ काय् भी पन्नामान तुलाधर ★

★ असन कोथुननी । ★

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Dhamma.Digital

धर्मदान याना दीह्य श्रीमती रत्नमाया तुलाधर

सीक्य मागु खँ

थ्व सफूया नां चरित्र पुचः धका तथा बिया । छाया
धासा थुकी मनूतय्गु चरित्रया अङ्ग प्यंगू न्यागू दुध्याना च्वंगु
दु । थ्व यां ल्लापा नं चरित्र पुचः भाग-१ पिहां वय् धुंकल ।
उकी मनूतय्गु पह, कोक्क पह, गलित स्वीकार मयाय्गु पह,
जिद्दि पह, कलाया खँ म्यनेगु पह, दोषजक मालेगु पह व
लोभी पह या बारे दुध्याय् धुंकल ।

आ थुकी बुद्धया चरित्र, धार्मिक उपासकया चरित्र,
स्वार्थपह, ईर्ष्यापह, तँकालीपह, पवीं याय्गु पहः, अन्धविश्वास-
पह दुध्याका ।

थ्व सफूया पाठक पिसं मती तय्फु थ्व चरित्र पुचः
धका च्वया तगु मनू तय्गु बाँमलागु जक ल्यया चरित्र च्वया
तल धका । खः थ थःगु दृष्टि जक स्वत धाःसा बाँमलागु
जक ज्वीफु । भिगु दृष्टि स्वत धासा बाँलागु जक नं खने
दय्फु । मखुथे थ्वीका काल धासा वाँलागु छुँनं खनी मखु ।
अःखतं थ्वीका कागुलि मखा भिक्षुपिसं भगवान बुद्धयात समेत

[क]

पक्ष पाती, थः काय् राहुलयागु जक प्रशंसा याइगु धका
दोषारोपन याना ब्यूगु ।

थौया समाजे धात्थें दुनें निसें धर्म श्वीका थःगु
चरित्र याय्गु सुधार पाखे ध्यान मतः । पिनें पिनें जक धर्म
जुया च्वन । बुद्धधर्म बाँला खः तःधं खः, तर बुद्धधर्म च्वंपिनि
चरित्रे छुं नं छुं शुद्धगु अंश, नुग चक्का ज्या याय्गु
त्यागी पह, छेर्की मतय्गु पह, इत्यादि गुण दय्माः । म्हतु
जक पिचु नुग वचुल धाय्वं मज्यू ।

अथे धका थौकल्ले त्याग भावं धर्म कर्म यापि दहे
मदु धाय्गु नं ठीक मजू । आः ला धर्म कर्म याय्गुली ह्लाः
तप्पा जुया बःगु खने दु ।

त्याग चरित्र

गुलिस्यां स्कूले लःया ट्यांकी व कोठादय्का धर्म याना
च्वन । गुलि स्यां ले ले लःया ट्यांकी दय्का तल । कीपि
छत्रपाटी पाखें स्वयम्भू वने बले विजेश्वरी देगःषा प्यपुंक
सार्वजनिक हितया लागी लःया ट्यांकी दय्का तल । अनसं
थंहिति मानन्धर खलतसें विजयश्वरी थाहांवना चाहिलेत
बाँलाक तगि दय्का तल । मनांगीत जक मुना वां मदाय्क
सीउइत बाँलाक यइ पुक मसान दय्का तल । सी उइपि नं
वाँदाय्के म्वाः । तर स्वयम्भूल्युने क्वे भिक्षुपिनि सी उइथाय्

[ब]

फल्चा (पाटी) छगू दय्का पौतय् त्यंगु हे श्री ५ या सरकार
दय्कय मब्यू । थ्व दुःखया खँ खः ।

सँक्वे वज्रयोगिनीसँ दोछिति मनुत च्वना भ्वे नय्
जीक सतः बाँलाक दय्का तल ।

थेरवादी भिक्षु पिनि विहार विहारे नं गुलिस्यां कोठा
छकू, गुलिस्यां भवन छगूलि दय्का धन त्याग याना च्वन ।

थौं कल्ले आपासिनं सीपिनि नामं नं थःथःगु श्रद्धां
नं बुद्ध धर्मया सफूत पिकया धर्मदान याना धर्म प्रचार व
बुद्ध धर्मया सेवा याना च्वन । थुकथं धन खर्च याना सफू
छापे याना प्रचार याय्गुली गुहाली बीगु नं बाँलागु चरित्र
खः । सफूत छापे याना प्रचार याय्गु नं मनुतय्गु चरित्र
सुधार याय्गु भिगु ज्या खः । उकिं थ्व सफूती मनुतय्गु
चरित्रया बारे सीक्य बहगु खँ दुध्याका बिया । आपालं
मनुतसें थथःगु पह चह व चरित्र पाखे ध्यान मतः । कर-
पिनिगु चाल चलन पाखे जक च्यूता तया च्वन । थःज्यायाय्-
बले धिला जूसा छुं वास्ता मदु । करपिनि ज्या धिला जूगु
जक खना च्वनी । थुजोगु प्रह मज्यू धयागु थ्वीका बीत थ्व
चरित्र पुचः पाठक पिनि न्ह्योने तया च्वना ।

नेपाया प्रसिद्ध इतिहासकार तथा राजनीतिज्ञ डा०
दिल्ली रमण रेग्मी लाजिम्पाते च्वंगु थःगु छेँ व लगभग
निपीति जग्गा नापं वहे छ्येँ च्वंगु सफूत व पुरातात्विक
महत्त्वदुगु सामानत नं “दिल्ली रमण रेग्मी कल्याणी रेग्मी

[ग]

स्मारक पुस्तकालय"या नामं स्थापना याय्गु याना हाल साले
हे शिक्षा मन्त्रालय यात शेषलिपाया दान याना बिल ।

अथे हे श्री कृष्ण शम्सेरं ब्यूगु दरवार दान सरकारी
अतिथि गृहया रूपे छ्यला च्वन । श्री केशर शम्सेर पाखें
प्राप्त दरवार दान केशर पुस्तकालय नामं संचालित जुया
च्वन । श्रीमती जगदम्बा कुमारीं दान ब्यूगु दरवारे सरकारी
कार्यालय च्वना च्वन ।

श्री भुवन कृष्ण मानन्धरं छगु लाख वंगु निष्ठा छे व
रु. १०,०००/- नं आनन्द कुटी दायक सभा यात दान
यात ।

थुकथं सफू छापे याना धर्मदान यावयत म्हालुवा
(लेपु कयना बिज्याहा) धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया
अध्यक्ष धम्मवती अनगारिकायात साधुवाद बियाच्वना ।

ध्व सफू छापे याय्त चम्दा तथा धर्मदान यानादीह्य
श्रीमती रत्नमाया तुलाधर असन यात नं पुण्यलाय्मा, जीवन
सुखमय ज्वीमा धका शुभकामना याना ।

सफू बालाक छापेयाना दीगुलि नेपाल प्रेस नं धन्यवाद
या पात्र जू ।

ध्यानकुडी, भोत
१० श्रावण, २०३७

लेखक
बुद्धवर्ष २५२४

[४]

बुद्धया चरित्र

भगवान् बुद्धया चरित्र साप हे यचुसे च्वं । वसपोल-
याके तँ धयागु मद्दु, लोभ धयागु मद्दु । छुकी सनं प्यपुनेगु
धयागु मद्दु । थःगु मन यात बसे तय्फु । मभिगु विचार यात
कोत्यला छोय्फुगु जक मखु मखुगु विचारयात उत्पन्न
हे याना बिज्याइ मखु । उत्पन्न मजूगु भिगु विचार यात
उत्पन्न याना बिज्याइ । उत्पन्न ज्वी धुं कुगु यात हानं हानं
उन्नति याना बिज्याइ । थःह्वां थथे याना बिज्याय् धुं का तिनि
मेपिन्त खँ कना बिज्याह्वा भगवान् बुद्ध खः । वसपोल याके
द्वेष धयागु भ्या भचा हे मद्दु वरू वसपोलया हृदये मैत्री व
करूणा न्ह्याबलें बिलि बिलि जाया च्वं । उकि हे ख वसपोलं
धया बिज्याइगु खँ आपासिया मने दुहाँ वं । अले नं थें छागु
नुगः घ्यो थें नाया वनीगु । उदाहरणया लागी बुद्धं कोसल
जुजुया मंत्री निह्वा लः व मिथें मिले मजूपि मिले याना ब्यूगु
घटना प्रस्तुत याय् ।

मिले मजूपि मंत्री निह्वा

कोशल महाराजाया जपा ह्लाः व देपा ह्लाः थें जापि
मंत्री निह्वा दु । जपा ह्लाः व देपा ह्लाः थें धाय्बले जुजु यात

मदय्क मगापि जुल । तर मनूते चरित्र विचित्र खः । ईष्यि
व द्वेषं मनूतेत वे याना ष्यू । बुद्धि ज्या मब्यू, केवल परस्पर
भेद व स्वापुं याना वं वयात वं वयात स्यंकेत सनी ।

कोशल महाराजया मंत्री निह्य नं अथे हे जुया च्वन ।
वं वयात वं वयात कोफाय्त सना थः छह्य जक थाहां वनेत
व भि ज्वीत सनीगु । मंत्रीत निह्यसिगुं द्वेष चरित्र या बारे
जुजुं बालाक स्यू । जुजुं नं यक्वं कुतः यात इमित मिले
याय्त, तर मिले याय् मफु । जुजुयात इपि निह्य मदय्क
मगाः । तर निह्यं लः व मिथे मिले मजूगुलि जुजुया कपा
स्याः । अनेक प्रकारं मनूतेसं धाय्के बिल नं मिले मजू ।
आखिरे जुजुं भगवान् बुद्धया पाखें जक थुपि मंत्री निह्य
मिले याय् फे धयागु मती तथा मंत्री पिनि बारे थःगु दुःखया
खें वसपोलयात थ्यंका बिल ।

भगवान् बुद्ध छन्हु पात्र (गोलपा) ज्वना मंत्रीया
छे भिक्षा बिज्यात । भोजन धुंका बाखें कना धया बिज्यात—
मंत्रीज्यू मनूतेगु मने द्वेष भाव दत्तलेयात गुबलें नं याउंक
न्ह्यो वय्के दै मखु, मने शान्ति दै मखु । थः मयोह्य लुमंक
पत्ति तें पिहां वै । वाक्कु छि मास्ते वै । बदला काय् मास्ते
वै । अले ह्विक्वाना ह्य ऊयातुसे च्वनी । शत्रुत दत्तले यात
पीर व चिन्ता तनी मखु । चिन्तां मुक्त मजूगु जीवने छु
आनन्द दै ? धात्थें यागु जीवन चिन्ता व पीर मदुगु व शत्रुया
थासे पासापि जक यक्व दया ज्वनीगु । द्वेष चरित्र मेसियाः

【२】

मित्र घयोपि दे मखु । मैत्री सहगतगु चरित्रमेस्या न्हाथाय्
 वंसां पासापि दे । भय त्रास घैगु दे मखु । आनन्दगु जीवन
 ज्वी । उर्कि द्वेष भाव घयागु, क्रोध स्वभाव घयागु जीवने
 कलंक खः ।

भगवान् बुद्धया उपदेश न्यना मंत्रीया मन क्यातुसे
 च्वना वल । विचार यात थौं भगवान् बुद्धं जित हे मुक्कं
 ताके याना न्वाना बिज्यात । जि व मेह्ण मंत्री मिले मज्जूगु खँ
 वसपोलं सिल ज्वी । घात्थें खः जि व मेह्ण मंत्री निह्णस्या
 शत्रुतां याना, मिले मज्जूया गुलि जुजुयो नं सुख मताः । जि नं
 व मंत्री खनकि वा किरि किरि न्ह्ये मास्ते वो । अले ह्य हे
 ऊयातुसे च्वं । मने शान्ति मद्दु । छन्हु निन्हुया थ्व जीवने
 छाया् वैर भाव छुधका नापं च्वने माह्य खना शत्रुता । खा
 खंक पत्ति छुकिया लागी मन ऊयातुसे च्वंका च्वनेगु । मय्ल
 द्वेष भाव तंका छोय् माल । मैत्री हे शान्ति दे घका बुद्धं
 घया बिज्यागु खँ मनासिब जू । आवंनिसें व मंत्री नाप द्वेष
 भाव तथा ज्वी मखुत घका मतो तसें निसें वया खा यचुल,
 चक्कना वल । मन याउँसे च्वन ।

वयागु हृदय परिवर्तन जूगु खना भगवान् बुद्धं मती
 तथा बिज्यात मेह्ण मंत्रीया छेय् थ्व हे नापं व्वना वने माल ।
 मंत्रीयात पात्र (गोल्पा) ज्वंका वस्पोल तथागत मेह्ण मंत्री
 याथाय् बिज्यात ।

शत्रु यात व्वना भगवान् बुद्ध थःगु छ्ये बिज्यागु

खना मेहा मंत्री अजुगति चाल । भगवान् बुद्धयात आसन
 (लासा) लाया सम्मानं पूर्वकं वन्दना याना छखे लिक्क
 फेतुत । थुखे नापं वंहा बुद्धया पात्र ज्वना च्वंहा मंत्री
 या खा मुसु मुसुं ह्लिला च्वन । निहा स्यां मिखा
 खाइ निहां फिसिक्क ह्लिला च्वनी । भगवान् बुद्धं मैत्री
 फेले याना बिज्याइ । मेत्रीया महत्वया बारे बाखँ कना
 बिज्याइ । ईर्ष्या, द्वेषया दुष्परिणाम (बे फाइदा) या बारे
 नं ब्याख्या याना बिज्याइ । अले मंत्रीं धाइ भो भगवान् थौं
 छत्पोल जि थाय् छ्येँ बिज्यागु कारण सिल । जित क्षमा-
 याना बिज्याहुँ । प्रज्ञा मद्गुलि अज्ञानी जुया च्वना । उकिं
 महत्वाकांक्षाया कारण पासायात स्यंकेत सना । आ न्ह्यलं
 चाल । आबनिसें जिपिं निहा त्वाय् मखुत, बयागु तुति ज्वना
 सालेगु मती तय् मखुत ।

अले भगवान् बुद्ध दना विहारे बिज्यात । मंत्री निहा
 लः व मिथें जापिं लः व दुरूथें मिले जुल । जुजुया नं साप
 लय्ताया च्वन । देश छगूलि लय्ताया च्वन । धन्य खः
 भगवान् बुद्धया चरित्र ।

धार्मिक (धर्मात्मा) उपासक

ह्लापा ह्लापाया खँ खः । अथे धयागु भगवान् बुद्ध
श्रावस्ति अनाथपिण्डिक महाजनं दय्का ब्यूगु जेतवन विहारे
चवना विज्याबलेसिगु खँ खः ।

भगवान् बुद्धया पाले श्रावस्तिस (५००) न्यासःपि
धार्मिक उपासकपि दु । अथे धयागु वसपोल बुद्धयाथाय् वना
बाखँ जक न्यनाचवनीपि मखु व्यवहार नं बाँलापि, ज्या व खँ
स्वःपि दयावानपि, अहंकार मदुपि, खँ आपा मह्लासे ज्या
यान्ता क्यनीपि उपासकत् खः ।

न्यासःपि मध्ये छह्य सकस्यां योह्य नायोह्य धार्मिक
धयाह्य उपासक दु । हुकुम चले याना, करपिन्त ज्या
अरे याना जि याना धाय्के माह्य पत्ति उपासक मखु । हानं
नां काय्के, चाकरयाके धयागु नं छपति हे मती मदुह्य ।
अथे जुया सकस्यां यो । वयाके थःह्य अयाथे हे याय्माः
धयागु पह मदुगुलि न्ह्यामस्यां वयात्त यो । वं धाःथे जक
मेपिनि उपासकते नं ज्या याय्गु बानी जुल । पिनें जक

धर्मात्मा पह धयागु छपति हे मडु । त्वापु जूसां नाप लाना खं ह्लाना मिले या बीगु बानि बसे जुल ।

व उपासकया कार्पि ह्लेहा, म्ह्यार्पि ह्लेहा दु । कार्पि म्ह्यार्पि नं छह्यति छह्य ज्ञानि । भिक्षुपिन्त ह्लि ह्लि शुल्कपक्ष व कृष्णपक्षया सलाकदान (पालंपा भोजन दान) बीगु कया बुद्ध शासनया सेवा याना च्वनीपि जुल । मेपिसं चिवा काः ज्वीगु थुपि पिने जक धर्मात्मा ला धात्थें दुनें नं, ज्यां नं धर्मात्माला धका । सुना नं छुं कुं ख्यनेथाय् मदय्क, सुयातं पंगल मज्जीक इपि जीवन हना च्वंगु जुया इमित सकसिनं धार्मिक (धर्मात्मा) उपासक धाइगु जुया च्वन ।

संसारया स्वभाव अस्थिर व अनित्य खः । न्ह्याम-सिगुं जीवने दुःखं थ्यू । छन्हु व धार्मिक उपासक यात रोगं थ्यूबले व उपासकया भिक्षुपि छेँ सःता धर्म कथा (बाखँ) न्यनेगु, परित्राण पाठ याकेगु इच्छा जुल । थःगु इच्छा अनुसारं च्याहा जूसां, किखुहा जूसां भिक्षुपि छोया हया बिज्याहुं धका वसपोल तथागत याथाय् समाचार छोया बिल ।

भगवान् बुद्धं भिक्षुपि छोया हया बिज्यात । भिक्षुपि बिज्याना धार्मिक उपासकया खाटाया छ्वाखेरं लायातःगु लासाय् पयतुना बिज्यात ।

[६]

अले रोगाह्य उपासकं भिक्षुपिके बिन्तियात- भन्ते,
जिगु शरीर बःमलाय् धुंकल । त्वे नं ऊन् ऊन् चर्को जुया
वल । हाकनं छत्पोलपिगु दर्शनं याय् खनीला मखनीला, उकि
जित तथागत पिसं प्रशंसा याना तगु व तोता मतःगु “सति-
पट्टान” सूत्र छपु आज्ञा जुया बिज्याहूँ ।

भिक्षुपिसं-“एकायनो अयं भिक्खवे मग्गो सत्तानं
विसुद्धिया ।” अर्थात् थ्व हे छगू जक खः भिक्षुपि, सत्व-
प्राणीपिनि विशुद्धिया लागी, भिज्वीया लागी लँपु धका
‘सतिपट्टान’ न्ह्याबलें चाय्का होश तथा च्वने मागु सूत्र
पाठ याना बिज्यात ।

सतिपट्टान सूत्र पाठ न्य न्यं धार्मिक उपासकया त्वे
चर्को जुल । बेहोशथें जुल । हुइक यंकल । खुगू देवबोके
थःथगु विमान ज्वना जिमिगु विमाने च्वंवा धका बाजि बाजि
देवतापि हाला च्वन । इपिं हाला च्वंगु पंगलथें च्वना उपासकं
ह्लाभाय् याना हाला च्वने मते हूँ हूँ धका ह्ला संकल ।

अन भिक्षुपिनि मती- “जिमितः मोल हूँ” धाल धका
भाःपा सूत्र पाठ मयासे सुम्कच्चन । व उपासकया काय्
न्ह्याय्पि नं ख्वया धया च्वन जिमि अबु ह्लापा जूसा न्ह्याक्व
बाखें न्यंसां मगाह्य, न्ह्याक्व सूत्र पाठ न्यंसां मगाह्य थो जुलं
थह्यं हे गात मोल धका सूत्र पाठ दिका बिल, पना बिल ।
अहो थ्व संसारे मृत्यु (सीगु) खना मग्यापि सुं महु खनिका
थका ह्वाय् ह्वाय्-च्याय् च्याय् ख्वया हल । भिक्षुपि नं आ

थन च्वं च्वनेगु ई मखुत, वनेमाल धका सुम्क दना लिहाँ बिज्यात ।

पलख लिपा होश दया वसेलि उपासकं काय् म्हाय् पिके न्यन— छिपि छाय् ख्वया च्वनागु ?

काय् म्हाय्पिसं धाल— थःह्यं हे भिक्षुपित सःतके छोया सूत्रपाठ याका थमन्तुं गात मोल धका रोके याना बिज्यात । मरण खना मग्यापि सुं मद्दु खनिका धका मती तया ख्वया च्वनागु ।

आः वसपोल संघपिगन बिज्यात ले ? धका उपासकं न्यन ।

वसपोलपि आः थन च्वं च्वनेगु ई मखुत धका दना लिहाँ बिज्यात धका काय् म्हाय्पिसं धाल ।

उपासकं धाल— जि बसपोल आर्यसंघ पित्त धयागु मखु ।

काय् म्हाय्पिसं न्यन— पिता ! अथे जूसा स्वैतः धया बिज्यानागु ले ?

उपासक— खुगू देवलोकं, देवतापि दिव्य अलंकारं छाय्पा याना तगु विमान ज्वना वया आकाशे च्वना बाजि वाजि जिमिगु विमाने च्वं वा धका जित बाधा ज्वीक हाला च्वंगुलि हाले मते हुं धका इमित जकं धयागु खः । थुलि खँ न्यना काय्पि लय्ताया च्वन ।

[८]

उखे भिक्षुपि लिहाँ बिज्याय् वं भगवान् बुद्धं न्यना
बिज्यात — भिक्षुपि ! उपासकं धर्मकथा बाँलाक न्यो
मखुला ?

भिक्षुपिसं धाल—ह्वापां पलख ला बाँलाक न्यना
च्वंगु खः तर बिचे—मोल बिज्याहुं धका ह्वा भाय् यात ।
वया काय्पि म्हाय्पि नं ह्वाय् ह्वाय् खल । आः थन च्वं
चवनेगु ई मखुत धका जिपि लिहाँ वया ।

भगवान् बुद्धं धया बिज्यात—व उपासकं छिमित
धागु मखु । खुगु देवलोकं पंगल ज्वीक विमाने च्वं वा धका
हाला च्वंगुलि इमित धागु ।

भिक्षुपि अप्रमादिपि, न्हाबले होश तथा ज्या याना
जूपि भिक्षुपि जूसां गृहस्थीपि जूसां, न्हाथाय्सां आनन्दं
म्हाना चवने दे । थुलि आज्ञा जुया बुद्धं हाकनं धया
बिज्यात—

धार्मिक व्यक्ति यातः थन नं आनन्द ज्वी
लिपा नं आनन्द ज्वी । अर्थात् थुगु लोके नं परलोके
नं आनन्द ज्वी । थमं यानागु भिगु ज्या खना लय्ताया
आनन्दित ज्वी ।

स्वार्थपह

संसारे गुलिनं धर्मया उत्थान जुल व फुककं धर्मया मूल उद्देश्य मनु तय्के दुगु स्वार्थं पह यात सालुका छोय्गु मदय्का छोय्गु खः धयां उपो खँ ज्वी मखु थें ताः ।

स्वार्थपह धयागु छु ? थः जक कतिलाके, थः जक नय्, थः जक मोजयाय्, थःत जक माने याके, थः जक उन्नति ज्वी इत्यादि फुकं स्वार्थं खः । थःत लाभ व फाइदा जक दुसा न्ह्यागुं याय्गु, फाइदा मदुगु जुल धाय्वं धर्म नं म्वाः । समाज नं म्वाः । थः थिति नं म्वाः ।

स्वार्थं धयागु निगू प्रकारया दु— बोधिसत्व सिद्धार्थं कुमारं दरबारया सुखतोता बुद्ध जुया बिज्यागु मनुतय्गु मने च्वंगु कतिलासिपह यात लिकया ल्वापु मदुगु समाज दय्के फेला धंगु छगू स्वार्थं भावना ज्वना खः । बहुजन हिताय, बहुजन सुखाय ज्या याय्गु स्वार्थं हे बुद्धया मनसुवा खः । थुकीयात निस्वार्थं भावना धाइ । थुकीया मतलब थ्व गुबलें ज्वी मकु कि सेवा यानाया फल पावे ज्वी मखु । तर उपकार याय् न्हो हे फल आशा याय्गु बांला मजू । आपासिया सेवायाना मेवा नय्गु योजना सामूहिक ज्वीमाः ।

थः याकचिया जक मेवा नय्गु ज्वी मज्यू । थ्व मूलसिद्धान्त
 फुकक धर्मया प्रचारक तसें लोमंका हगु खने दु । फुकस्यां
 जिमिगु धर्म जक तःघं धाय्गु बानि जुया वल । थ थःगु
 धर्म अनुसार आचरण याय्गु पाखे ध्यान मवं । करपिगु दोष
 मालेगु जक ध्यान अपो जुया वल । थ थःगु पह छु धयागु
 थ्वीका मका । दकसिबे हिसिमदुगु स्वार्थपह धाय्ला बांमलागु
 पह धाय् ज्या याना च्वंपिन्त तुति ज्वना सालेगु पह । सेवा
 याना च्वं मेस्यां मेवा नयाच्चन धका अथवा वं नां कमाय् याना
 च्वन धका नुग क्वाटा क्वाटां मुइगु जक मखु वयागु प्रति
 द्वेष भावना तथा वयात गाले क्वफाय्गु कुचक्र ह्मितीगु ।
 छह्मसिनं याना सकसिगुं ह्माय् च्वनीगु, नां बांलाइगु, देश
 व त्वाया इज्जत च्वनीगु धयागु मती मवो । वया जक नां
 च्वं, सकसिनं वयागु जक नां काइगु, जिगु बा कीगु नां सुनानं
 मका । थथे मती वइगु कय्कुंगु नुग हे स्वार्थया पुसा खः ।
 कीसं खुनु याय् मफु, याना च्वं मेसित मज्जां याना च्वन
 धाय्गु त्याग चेतना मद्रूगु दुर्भाग्यया खं खः ।

खजा ज्यायाना यंकीपिसं नं थःह्यं जक याय्गु,
 मेपिनिगु सहयोग यात परवाह मतसे, वास्ता मयासे फुकं जि
 याना धाय्गु बानि जुल धाय्वं नं पासापिनि मन स्यने यो ।
 ज्या याइपिनि नं होश छखे लाना च्वने यो । अभिमानं
 तोपुया तय्यो । अज्यांबले समकना याय्गु, सुखाव बिय्गु,
 स्वायगु याय्माः । अथे भूल सुधार याय्गु कुतः मयासे बं यागु
 ज्या स्यंकेगु हे हिसिमदुगु स्वार्थ पह खः । भूल सुधार

याय्माः धका सुक्काव बीमेसित नं शत्रु समक्के ज्वी मज्यू ।
 थन उपो चर्चा याना च्वनागु थःह्वं नं छुं मयाय्गु, याना
 च्वंपिन्त नं मयाकेगु खिचापह यात हे तःधंगु स्वार्थपह खः ।
 थुगु पहलं याना कोगु नेपा देश उन्नति व विकाश ज्वीत
 गाक्कं बाधा जुया च्वन ।

थथे धया च्वनागुया मतलब थ्व नं मखु कि थःगु
 जीवन हे स्यंक, न हे मनसे, परउपकारया ज्या जक याना
 च्वने माः । थुकथं पारिवारिक जीवन हना च्वने मापिसं
 याय् अपु मजू । थथे थःगु जीवन यात परवाह मतसे
 उपकारया ज्या याय्गु बोधिसत्व पिसं जक याय् फैं धका
 गौतम बुद्धं धया बिज्यागु दु । थ्व खँ संयुक्त निकायसँ
 उल्लेख जुया च्वंगु दु ।

धम्मददे थथे नं बुद्धं धया बिज्यागु खँ दु—

अत्तदत्थं परत्थेन—बहुनापि न हापये

अत्तदत्थमभिञ्जाय—सदत्तअपसुतो सिया ।

अर्थ—मेपिन्त जक हित उपकारया लागी थःगु हित हानि याय्
 मज्यू । थःगु हित नं विचा याना भिगु ज्याय् लगे ज्वी
 माः ।

थ्व बुद्धया उपदेश सामयिक जू, ज्याय्खेले दु । थथे
 मज्वीकं सेवाजक धया च्वनां ब्यवहारिक ज्वी मखु । थःत
 हानि जक याना सुना नं सेवायाय् फैं मखु । खजा नेता
 ज्वीपिसं ला थःत हानि जूसां समाज सेवायाय् फय्के माः
 थें च्वं । उकिं हे खँ नेता ज्वीपिसं यक्व दुःख सिया च्वंगु ।

श्वीका काय् मफया च्वंगु खँ छगू छु घासा थौं कह्ले
व्यक्तिसँ कया राष्ट्र व अन्तर्राष्ट्रिय तकं समाजसेवा व
शान्तिया चर्चा यववं जुया च्वं । गुलि शान्तिया चर्चा जुया
च्वं उलि हे व्यक्ति व्यक्तिया बिचे, धर्म धर्मबा बिचे व राष्ट्रं
राष्ट्रया बिचे स्वार्थया साम्राज्य फैले जुया वयाच्वंगु खँ
न्यने दु । थथे जुया च्वंगुया कारणः फुकसिके थथःगु स्वार्थ
सुला च्वंगु दु । थ्व खँ श्वीका बीया लागी जातक बाखँ छपु
न्ह्यथने ।

ह्लापा ह्लापाया खँ खः । छगू जंगले खुशीया सिथेसं
ध्वँ छह्य थः कला नाप सुख पूर्वकं च्वं च्वन । व ध्वँचिया
कला साप योह्य जुया न्ह्यागु याना नं कलायात लेताय्केगु
कुत याना च्वंहा जुया च्वन । कला नं धा धागु नसा माला-
हया नका च्वंगु जुया च्वन ।

छन्हु ध्वँनिया न्या नय् मास्ते वल । ध्वँया थः
कलाया इच्छा पुरे याय्गु मनसुवा ज्वना खुशीया सिथे सुंक
च्वं च्वन । अन निह्य भौचा ह्लापान्तुं न्या लांना नय्त
खुशीया सिथे वया च्वंगु जुया च्वन । ध्वँचा सुंक छथाय्
च्वना स्वया च्वन । वयात मुनानं मखं, तर वं फुकसितं
खं ।

पलखलिपा लखे तःधिकह्य न्यां छह्य खने दया वल ।
छह्य भौचा लखे तिन्हुया न्याया ह्लिप्यं ज्वन । न्या ऊयातुसि
च्वंहा जक मखु बल्लाह्य नं जुया च्वन । न्यां भौचित्त नापं

साला यंकयेत सना च्वन । भौचा बिचराया छुयाय् छुयाय्
जुया मेह्हा भौचिके गुहालि पवना सतल । निह्हां मिले जुया
न्यायात च्वे साला हल । लखं च्वे षत ह्य् धुंका इना
काय्गु खँ जुल । लाभं याना लोभ बढे जू । निह्हा भौचाते
वंफक्व वं अपो भाग काय्गु ग्वःसा ग्वल । निह्हास्यां इना
काय्गु खँ कया ल्वापु जुल । ताउत ल्वापु जुया हे च्वन ।
निमेस्या ल्वापु छिने याय्त मेह्हा छह्हा मदय्क मगागु अवस्था
थ्यन । निमेस्यां निर्णय जुल कि मेपिसं गथे धाल अथे इना
काय्गु ।

थ्व हे इले ध्वँचा विस्तारं इमि न्ह्योने दँ वल । वँ
धाल- भाइपि छिपि छाया ल्वाना च्वनागु ? मिले जुया छाया
मच्चनागु ? खँ ल्हाना मिले मज्जीगु छु दु ?

ल्हापां याह्हा भौचां धाल- बाउ साहेब, गथे मिले
जुया च्वनेगु ? थ्व भाजुं जिगु हक यात हजम याय्त सन ।

ध्वँचां दुःख प्रकट याना धाल थ्व ला साब बाँमलागु
अन्याय्गु खँ जुल । सुयागुं हक यात हनन याय्गु ठीक
मजू ।

अले मेह्हा भौचां धाल- गथे काइ साहेब ! थ्वं मख्खुगु
खँ ल्हाना । जिके ज्या कया ज्याला मबीत सन । थ्व न्या ला
जिगु नं हक दुह्हाखः । जित नं बछि थ्या । जि मदुगु जूसा
थ्व सिनां गन थ्यने धुं कल ज्वी । ऊन जि बचेयाना बियां ला
जितन्तुं छुं मवीगु ग्वसा का !

ध्वं चां ख्वा हीका धाल- थये मजिल ! सुनान्
सुयातं अन्याय् छांय् याय्गु । फुकसिगुं हक सकसितं पावे
ज्वी माः ।

भौचा निमेस्यां वयागु खे^० विश्वास जुल । वयात हे
ल्वापु छिने याना व्यु घका अनुरोध यात । इमिगु प्रार्थना
भ्यना ध्वं चां धाल- यदि छिमिगु इच्छा थये हे खःसा जि
थुकी ह्ला तय्गु जुल । जि थज्योगु मुद्दा दोलंदो (हजारों)
छिने याय् धुन । जि ह्लापा न्यायाधिश जुया च्वनाह्य खः ।
थ्व खं शाय्द छिमिसं मस्यू ज्वी फु ।

आः भौचा निमेस्यां पूरा विश्वास जुल कि अनुभवीह्य
पुलांहा न्यायाधीशं उचित कथं मिले ज्वीक न्याय् याइगु ठीक
हे ज्वी । न्या छह्यं ध्वंच्या न्होनेसं तया बिल । ध्वंचां
निह्यसित पाः फय्कल (शपथ ग्रहण याकल) कि वं निर्णय्
यागु न्याय् इमिसं माने याय्मा ।

अनं लिपा भौचा निह्यसिगुं बयान न्यने धुंका ध्वंचां
न्होने च्वंह्य न्या पाखे खूब ध्यान बिया स्वया च्वन । वं
भ्या यात स्वकू थल । उकी मध्ये छ्यो^० छकू छह्य भौचित,
ह्लिप्यं छकू मेह्य भौचित इना बिल । बिचे च्वंगु न्याय् यानागु-
या फीस (ज्याला) या रूपे ध्वंचां काल ।

थुकथं ल्वानाच्च्वंपि भौचात निह्यसिगुं मूल घन व
हक न्यायाधीशया ह्लाती लाः वन । निह्यस्यां थःगु मिखां

अःपि निहा द्यागु स्वया च्वने माल । ध्वं च्या लुधंक न्या
भाग कमाय् याना छे वन ।

छे वना कलाया योगु वस्तु चहे यात । ध्वंनीचां
साप खुशी जुया न्यन- ध्व लखे च्वंहा प्राणी छिगु ह्लाती
गनं वल ? छिला लखे शिकार ह्यते मसहा ।

ध्वंचां धाल- ध्व जि लखे कया हयागु मखु, निहा
मूर्खपिन्त छलेयाना कया हयागु स्यूला ? ध्व धात्थे इमिगु
हे हक दुगु भाग खः । तर इपि निहा ल्वाना थथःगु हक
दुगु वस्तु करपिनि ह्लाती लाका च्वने माल । परस्पर ल्वाना
च्वनीपि थथे हे हानि व अलाभ ज्वीका च्वने माली ।
परस्पर ल्वापु याना सम्पत्ति नाश ज्वीका च्वने मालेयो ।
ध्वंचां हानं धाल- जि ध्व न्या न्यायाधीश जुया लुटे याना
हया । आ थुकी इमिगु अधिकार मन्त उकिं निश्चिन्त जुया
लुधंक नया छो ।

Dhamma.Digital

-००-

पिब याय्गुपह

एव पिब याय्गु पहले यक्वं खँ दुध्याः । थः थित्ति सुं मदुसा नं ततः धपि साहु महाजनत्त फुकं थः थित्ति धाय्गु पह आपासिया दु । गुलिस्यां भतिचा जक आखः सःसां यक्व सःस्यूगु पह पिकाय्गु बानि दु । छगू निमू ज्या याय् फुसां न्ह्याग्गुं ज्या याय्फु । फुककं जि याय्मा, मेपि सुकं च्वना नया च्वनीपि । गुलि आख ब्वना तयागुया प्रमाण पत्र मदुसां जि थज्यागु पास याना तयागु दु धका पिब याय्गु । विहार विहारे वना किदँ नीदँ दत्त धाय्वं जिपि पुलांपि उपासिका धका अभिमानी जुया छ्येँ च्वंपि भौपिन्त छिमिसं स्यूला जिपि भन्तेपि थाय् विहारे वना बुद्धपूजा याना बाखँ न्यना च्वनागु थुलि थुलि वर्ष दत्त धका पिब याय्गु पह ।

न्हून्हूपि उपासक उपासिकापि वया भन्ते (भिक्षु) पिन्त भोजन याके सास्ते वो धाइ बले पुलांपि उपासिकापिसं ज्यू ज्यू जिमिसं गुहाली बी, बरू जिमि भन्ते पिन्त भोजन याके बले न्होने लाथे मज्यू । खःचा बा काप लाय्माः, रिकापीसं अलग अलग निपा स्वपाते तरकारी तया बी मः । फुकं

देमाय्सं मज्जू घका पिव याइपि नं दु । ख जा श्रद्धां धाइपि
नं मदुगु मखु । दुपिनि भारि नक्सां यासां छुं मपा । तर
मदुपिनि लागी मजिल ।

आ थःगु हे छगू खँ चर्चा याय् । किन्यादँ किखुदँ ति
म्ह्योया खँ खः । अथे धयागु २०२०, २१ सालया खँ खः ।
जि आनन्दकुटी विद्यापीठया व्यवस्थापक जुया च्वनाबले फुक
कोठा कोठा यागु व धुकू पिकुया ताचा प्वाय् जिगु जिम्माय्
लात । स्वीपु-पीपु (३० ४०) ताचाया प्वाय् मासां म्वासां
घाना ज्वीगु बा ल्लाति ज्वना ज्वीगु । सुं मनूत नापला
वलकि विद्यार्थीत च्वनीथाय्, सभा भवने उखें थुखें कयँ ज्वी
हथाय् । मेपिनि यो मयो, लाः मलाः, वने हथाय् धयागु छुं
मती मवो । श्व फुकं जिगु अधीने घका क्यने हथाय् ।

स्वय धाइपिन्त व क्यने मालीगु अवस्थाय् क्यनेगु
म्वासिगु खँ मखु । तर ताचा प्वाय् खने दय्क घाना ज्वीगु
पिव याय्गु पह धयागु जित हे अनुभव जूगु खँ खः । उकि
छेँ छेँ ताचा प्वाय्या लागी ल्वापु जुया च्वनीगु । विहार
विहारे नं अथे जू ।

गुलिस्यां तस्वीर मुंका तयागु आलबम क्यने हथाय्
जुया च्वनी, थः गन गन वना वय् धुन, गज्यो गज्योपि नाप
च्वना वय् धुन धयागु क्यनेत । ज्व फुकं थथःगु पुरुषार्थ खः
घका पिव याय्गु पह खः । पिनें वक्कोसित आलबम क्यनेगु
नं अपाय् सकं हिंसि दुगु खँ मखु । गुलिस्यां अथे स्वया च्वने

【१८】

मयो । यो पि नं मदुगु मखु । गनं छुं ज्याय् बने बले सुंक
 च्वना च्वनी पिन्त ह्याय्पु छ्याय्या लागी बालबम् क्यनेगु
 मेगु हे खँ खः ।

गुलि गुलि आख ब्वना तःघं जुल । ए धयागु डांक्टर
 जुल । वयागु पह चह पात । मां अबुया धासा पुलां पह ।
 बांलाक वसः पुने मसया च्वनी । बोया काय् तःघं जुल धका
 साप खुसी । तर पासापि नाप गफ याना च्वंथाय् बोह्य
 वलकि थन न्होने च्वनेमते धका हक्का छोइ । जि छह्य
 सिगु घटना बांलाकं स्यू काय्यात आख ब्वंकेमा धका पवसि
 मिया नं मेनेगु सम्पत्ति मिया नं काय्यात डांक्टर याय्माः
 धका आख ब्वंकल । तर डांक्टर जुया वसें निसें बो यात बो
 मघा । ध्व गज्योगु पिव याय्गु पह ।

जि श्रीलंकाय् आखः ब्वना च्वना बले भिक्षु पासा
 छह्य दु । व गामे याह्य जुया च्वन । व पासा आखः ब्वनेगुली
 जेनदारह्य जुल । जांचे नं पास जुल । वयाके घमण्ड दया
 वल । वया अबुह्य जाकि मरिचरि ज्वना नाप ला वल ।
 वसः नं बांमला भचा बुढा नं जुल । मरि छप्प बिया लिहाँ
 वन । लिपा जि न्यना व नापला वोह्य सु ? गनं वोह्य ?
 व पासां लिसः बिल— जिमिथाय् त्वाले च्वंह्य छेँलँ मरि
 छप्प बिइके हगु । लिपा मेपिनि पाखें सिल व नापला वोह्य
 बया हे अबु खः । भिक्षु जुया नं थः बो यात गज्योगु हेला !
 छु पह ध्व !

आ भगवान् बुद्धया पाले माहा भिक्षु छमेसिगु पित्त
याय्गु पह छक स्वयनु । अबले न्ह्याबलें थःगु जक प्रशंसा
याना च्वनीहा भिक्षु छहा दु । व भिक्षुं न्ह्याबलें थ पासापिन्त
घया च्वनीगु— जिपिथे जातं च्वे लापि सुं मद्दु । जिमिथाय्
छेँ च्वंपि नोकर तय् नापं मसिनु जा व ला नइगु । काशीया
नाइसे च्वंगु वस्तं पुनीगु । काशीया चन्दनं हा बुला च्वनीगु ।
आ भिक्षु जुया च्वनाका थज्योगु भ्यात क्येँ नया च्वनागु
स्यु ला ? थज्योगु भांग्राथें ज्यागु चीवर (वसः) पुना च्वनागु।
भिक्षु पिनि पुच्ले थज्योगु थःगु जक प्रशंसा याना च्वंगु पह
सुयां न्यने मयेल । न्यने हे योगु मखुत ।

छहा भिक्षु सरासर वया गामे वना व भिक्षुया गफ
खः मखु परीक्षा याः वन । व ला गरीबहा सुं मद्दुहा खनि ।
चिकिचा खागु छेँ निहा स्वहा परिवार दु । इमि खाख सुखू
ल्वाक छ्याना च्वकिया क्वाति दाय्का त्वना च्वंगु खन ।
लिहाँ वया आत्म प्रशंसक भिक्षुया आगंचो प्वले याना फुकं
भण्डा फोर याना बिल । धर्म सभाय् भिक्षुपि यक्वसिनं थःगु
जक प्रशंसा याना च्वनीहा भिक्षुया निन्दा यात । भिक्षु जुया
थःत थःहा प्रशंसा याना च्वनेगु बाँला मजू । थजोगु पह
हिसि मद्दु ।

थुकथं पिव याय्गु पह अभिमान या चि घासां ज्यू ।
छन्हु भगवान् बुद्धं थज्योगु तःधं छु ज्वीगु बा पिव याय्गु
घमण्डी पह यात वेँपह थें “उम्मादो बिय दट्टुवो” समळे

ज्वीमा धया विज्यागु दु । वे० जूमेसिनं मस्यू कि समाजे चवने
बले गुकथं खँ ह्लाय्मा, गुकथं नय् त्वनेमा! धयागु चलनया
वास्ता मदु । उकि बुद्धं अभिमानी पिन्त वे०या दर्जाय् तया
विज्यागु ।

मान स्वथी दु:- १) सेय्यमान; २) सदिसमान व
३) हीनमान ।

सेय्यमान = जि तःघंहा खः धका थःत थःहा उच्च
समके ज्वीगु । जाति व कुल परस्परा, तमिज्वीगु, रूप
बांलाइगु, थःथितिपि यक्व दइगु, यक्व आख सैगु, शरीर
बःलाइगु, थुपि कारणं बाना मान बढे ज्वीगु । थ जातहा
जुल धाय्वं व ध्यबा दुहा जुल धाय्वं व जि स्वया ववजातहा,
जिके वया सिकं ध्यबा यक्व दु । जि सुखना ग्याय् मागु दु ।
ध्यबा जक दुसा छु जक याय् मज्यू । मनू न्याय् मासां न्याय्
फु । आख सल धाय्वं नं जि नं त्रिपिटक ब्वना तयागु दु ।
फलनागु खँ त्रिपिटके गन दु धका पिब याय्गु चलन नं दया
वल ।

सफू छगू निगू च्वे फुहा म्ह्याय् मचा दुमेस्यां जिमि
म्ह्याय् भन्तेपि सिकं च्वे ध्यने धुं कल धका धया पिब याय्गु
नं चलन दया वल ।

सदिसमान = जि व फलनाहा छु पाः । जाःतं नं
समान, ध्यबांनं बराबर, थःथितिपि नं उथे उथे यक्व दु ।

स तः धर्षि वया नं दु जि नं दु धका थः समानह्य भालया
धमण्डी ज्वीगु यात सदिस मान धाइ ।

हिनमान = जि इपि स्वयाला नीच जातिह्य, ध्यवा
मदुह्य आख नं मसह्य, धर्मं नं मवनाह्य जा खः नि धका थःत
थःह्यं नीच भालपिया अभिमान याय्गु यात हीनमान धाइ ।

थुज्योगु मानं याना आपालं मनूतसें दुःख सी माला
चवंगु फीसं खना च्वना । छेँ बुँ तोता ह्यासु वस्त्रं पुना
तपिके नं अभिमान दया वो । गुलि गुलि थःके छुं योग्यता
मदुसां ह्यासु वसः पुने धुनेवं मानेयाके हथाय्पि दु । सम्मान-
मया धका तँ चाइपि दु । वन्दना नमस्कार मया धका तँ
चाइपि दु । खजा ह्यासु वसःयात सम्मान याय्मा अवश्य
खः । तर ह्यासु वस पुनेवं वन्दना नमस्कार याकेगु हथाय्पि
दु । वन्दना मान याकेगु हे जक उद्देश्य मखु । गथे कि
काय्यात ब्याहा यानां बिया भौमचां तुति भागि याके हथाय्पि
माजुपि । छु पह थ्व ?

तँकालीपह

खजा कोकिक पह व तँकालि पह उथें उथें च्वं घासां
उस्त मपा थें च्वं । नापं बूपिं दाजु किजा धाय्गु पाय्छि जूथें
च्वं । थथे धाय् बले ख्वा उथें च्वं सांनं नापं बूसा नं स्वभाव
पाय् फु । जिं थूथें ला कोकिकपह व तँकाली पह भतिचा पाः
थें च्वं । कोकिक पहलं मेपिन्त ख्याजक ख्याइ । तँकालि
पहलं थःत नं मेपिन्त नं हानियाइ । तँकालि पह धयागु ला
न्ह्योने दुमेसित ह्ला चले याय्यो । न्ह्योने दुगु वस्तु कया वां
छोया बीयो, तछ्याना बी यो । थ्व खँ मखु घका धाय्फु पि व
अनुभव मद्रुपिं ह्यहे ज्वी । तँ पिहां वलकि मिखा ह्याउंका
कोकिके ज्वी । न्ह्योने च्वंहा कलायात हक्कीगु जक मखु
बजां त्वना च्वनागु नखति छ्यने बाजं थाना बी । लिसः
मब्यूसा नं स्वं हे मवा घका दाया बी । लिसः ला ब्यूसा जित
हे जवाफ बीहा का मखुला घका नागे ज्वी पि दु ।

तँकालि पहलं थःत नं हानि जू गथे कि छह्येस्या
बिजुलि यागु इस्त्रीं लें पिचुकेत सन । करन्ट मवो घका
इस्त्री तज्याका वां छोया बिल हँ । लः त्वने घका स्वइ
बले लः मदया च्वं सा लः थल हुँकन थ्यंक वां छोया

बी । जा नयाचवनी बले चि अपोसा नं, चि मगा सा नं मनसे
जक वंसा छु मखु । जाव्व हे कलाया छ्चने बाँ छोया बीगु
तँकालि पह हिंसि मद्रु ।

श्रीलंकाय् छक चुनाव जूबले प्रधान मंत्रीया चुनाव
प्रतिफल न्यना च्वन हँ । विरोधी दलत जक त्याना च्वंगु खबर
वो बले रेडिओ तज्याक बेँ वस्वाना बिल हँ । न्यने दु थगु
देशे मच्चंसे विदेशे वन हँ ।

लुकमि छह्नेस्या ज्यासले ज्या याना च्वं बले ह्हासं
ह्लि सुलु सुलुं जक वया च्वन धका ह्हाती च्वंगु मुगल ह्हासे
दाया बिल हँ अले ह्लिया थासे हि बा: बा: वल हँ ।

आ थ्व तँकालि पह च्वया च्वंमेस्या पह छक नं
सीका दिसं । छन्हु आख च्वया च्वना बले कलमे मसिपिहां
मवल । अले तँ पिहां वल । कलम ज्वना बेँ ऊवा ऊवा याना बले
नीव तोद्धुल । उलि मछि ध्यवा वंगु पार्कर कलम स्यन । लिपा
नुग मछिका च्वना ।

छन्हु बाखँ छपु स्वय् माला सफू पाना प्वीका च्वना ।
मालां माले मफत । अले तँ पिहां वल सफू पाना ऊयारा-
ऊयारि खुना छोय् मास्ते वल । पाना छपाना खुना नं
बिया ।

लिपा छन्हु अथेन्तुं गोतुला सफू स्वया च्वना । आख
बुलुसे च्वं थें च्वन । चस्मा तय् लोमन धका दना मात्तु मा:
जुया । माला जुजुं काय्ल जुल । तँ पिहां वल । कोठाय्

देके लासा फांगात भांटां मुंठुं प्वीका छ्याल बछ्याल
याना स्वया । चस्मा लुया मबी । लिपा चःति बी थें च्वनां
दिक्क चाया ख्वाले ह्लातयाबले चस्मा ख्वालेसं दु । अले
थन्तुं ह्लिला च्वना । थथे होश छखे लाय्यो । तँ पिहाँ वंगु
धयागु हे जोक्षे होश मदया खः । न्ह्याक्को सफू च्वया च्वंसा
नं, बाखँ कना जूसा नं कार्ये क्षेत्रे व परे ज्वी बले सचेत जुया
च्वने थाकु । ज्वी धुंका जक पश्चाताप चायां च्वनेगु फीगु
पह खः । थथे जूगुया कारण खः ध्यान भावनाया अभ्यास
मदुगु व मगागु । प्रज्ञा बःमलागु । ध्यान भावना बःलासा
तँ पिहाँ वोगुया कारण तुरन्त थुया वइ, तँ पिहाँ वोगु नं
चाइ, अले याकनं तँ कोलना वं ।

गुलिस्यां मती च्वं तँकालि पह व हारां जुया च्वने
बले मेपि थःह्यं धयाथें च्वं । पह बांलाका ज्ञानि जुया थःह्यं
धयाथें च्वनीगु व तँकाली जुया थःह्यं धयाथें च्वनीगु यक्वं
पाः । फीगु पह चह बांलाका च्वने बले मनूतसें फीत दु
नुगलं निसें माने याइ । अथवा मनं निसें श्रद्धा तथा फीगु
खँ न्यना ज्या याइ । तँ कालीतसें ध्व खँ मथू । वया
स्वयंबले सकसिनं वयात माने याना च्वन, वयागु खँ न्य थें
ताः । अथे मखु । ध्व खँ ध्वीका बीया लागी छगू घटना
न्ह्यथने ।

आनन्द स्वामी धाह्य थः पासा नापला वने धका
वने । पासाह्य जांगीर दार जुया च्वन । व अफिसे वना

च्वन । आनन्द स्वामी धाह्य मचा तय्त्त साब माया याइह्य
व योह्य जुया च्वन । पासा मवो तले यात मचातनाप ख्या-
याना ई ब्रिते याना च्वन । ह्तिने ४.३० बजे तिजू बले
छह्य मचां धाल- ए ! वाः दुहां वैगु ई जुल । मेमसें धाल
वइगु ई छु उ ! हुंकन ले खने दय्धुंकल । उलि जक धाय्वं
छह्य मचा मेचया तःले, मेह्य छह्य खाताया तःले, गुह्य
टेबुलया तःले सुला च्वन । मचातय् मांह्य दुने कोठाय् वन ।
छकलं सुनसान जुल । पासाह्य पिनें निसें ए ! मस्तय् मां !
ताःला छुयाना च्वना धका तंसकं हाला दुहां बल ।

आनन्द स्वामीं पासायाके न्यन- छँ मस्त छखना
यपाय्सकं छाय्ग्यागु ? छिमि कलानं छ खना ग्या थये
छाय् ? स्व ! छँ मस्त गन सुला च्वंगु ?

पासामेस्यां धाल हँ- जि छ्ये भचा तँकालि जुया
च्वनागु लि मस्त व जहान जि धया थें च्वे, अनुशासन बांला ।
डिसिप्लिन दु ।

आनन्द स्वामीं धाल- भाजु छंगु छेँला भद्रगोल जेल
धका जुया च्वन । छ तँकालि जूगुलि छेँ दुहां वय्वं हे
मचातय् व छिमिकलाया प्वाथे च्वंपि किमि हे सकूचिये
ग्या । छं स्वय्बले मचा खाचां व छिमि कलानं छंगु खें न्यं
थें च्वे, अथे मखु । ज्वीमागु ला छ छेँ दुहां वय् साथ मस्त
नं यो बा ! धका ह्तिला ह्त्ता ज्वे वय्के मागु । छिमि
कलाया नं मुसुमुसु न्ह्यु स्वा वय्क लुखाय् त्वस्वः वय्के

फुसाका जीवने सुख । न्हाबलें खा चक्कंका, मुसुमुसु हिला
 च्वने दुसाका घात्थेंया सुख । थुलि खँ न्यने धुने वं तिनि
 पासा मेस्या फसंक वन हँ । अथे धयागु बं मखुथे थुया च्वंगु
 चाल । अबलें निसें तँकालि पह पिमकाल हँ ।

तँ धयागु साप ग्यानापु खः । तँया कोंके मनूस्याय्त
 तकं लिफः स्वै मखु । हाल साले हे तिनि नयां सन्देश
 अखबारे छापे जुगु खँ खः “कलातं थ्वँ मत्वंकु घका कला-
 यात स्यावा बिल । “चाह्ले थःगु इच्छा पुरे याना मव्यु”
 घका नं कलायात सदाया लागि मिखा तिसिका बिल ।
 “कला पेहनं वन” घका नं मिसा यात परलोक छोया बिल ।
 थ्व फुक्क तँया जोशे होश मदुगु खँ खः । मनूतेगु अनोथगु
 चरित्र खः ।

Dhamma.Digital

ईष्यपिहः

ध्व पहःला कनं आपासिके दुगु बांमलागु पहः खः ।
मेपिनि भिना वोगु खनीबले, थःत सिकं मेपिन्त अप्पो माने-
याना च्वंगु खनीबले नुगः क्वाटा क्वाटां मुया वइगु स्वभाव
यात ईष्या घाइ, अथवा शहयाय् मफया नुगं हीसे च्वनीगु नं
खः । थःतसिकं अपो माने यागु छखेंति वघागु ज्या बांला
घका प्रशंसा तक नं मेपिन्त यागु की न्यंने मास्ते मवो ।
थःत प्रशंसा यासा जक यो । ध्व चित्त गजब खः । ईष्यापिह
मज्यू व मभि घका घाय् अपु, ईष्या घयागु सुयां मयो तर
तोता छोय्गु व तापाका छोय् अपु मजू । की सकसिकें
घयाथें दया वैगु पहः खः ईष्या ।

सारिपुत्र व मोग्गल्लायन महास्थविरपि भगवान्
बुद्धया अग्रश्रावक जूगुलि भगवान् बुद्धया जवं खवं च्वनीगु
जुया च्वन । खें ह्लाय् बले व बाखें कना बिज्याइ बले गौतम
बुद्धं सारिपुत्र भन्ते यात खें ध्वका बिज्याइ । अबले गुलि
गुलि भिक्षुपिसं सारिपुत्र व मोग्गल्लायन महास्थविर पिनि
प्रति ईष्या दृष्टि स्वत । भगवान् बुद्धं सारिपुत्र महास्थविर

या प्रशंसा याता विज्याइगु । तर मेपि भिक्षुपिनि न्यत्रे
मयो । ईर्ष्यालु भिक्षुपिसं धाइ- भगवान् बुद्धं मेपि भिक्षुभि
मखं । सारिपुत्र-मोग्गल्लायन पि निह्वा जक खँ धका दोषारोपन
याइगु ।

राहुलकुमार धयाह्य भिक्षु साव ज्ञानि । न्ह्यागुं ज्या
मनं खना याय्सः । यचुक पिचुक बँ पुना थल बल माथाय्
तय्सः । अथे ज्या बाँलार्थे व अल्सि नं मजू । मेपि ज्याखुँ व
अल्सिपिन्त, फोहरयाना च्वं च्वनी पिन्त भगवान् बुद्धं न्वाना
विज्याइ-छिपि छु दोहँ थें ल्लं क नया म्वाना च्वनागु ।
धम्मपदे धयातगु दु-

अप्पस्सुतायं पुरिसो बलिवद्दो व जीरति ।
मंसानि तस्स वड्ढन्ति पञ्जातस्स नवड्ढति ॥

भावार्थ- दोहँ थें लाजक बढेजुल बुद्धि बढेमजू । राहुल
कुमारथें यचुक पिचुक बँपुना च्वने मसःला ? ज्या याय्
मसः ला ? राष्ट्रपिण्ड पचे याय् थाकु स्यूला ? (राष्ट्रपिण्ड
धयागु गृहस्थी पिसं ब्यूगु भोजन यात धागु खः)

राहुल कुमार यात प्रशंसा यात धका भगवान् बुद्ध
नं पक्षपाती खः थः काय् राहुल यात जक प्रशंसा याइगु धका
भिक्षु पिसं ईर्ष्या भावं वसपोल बुद्धयात दोष बिल । निन्दा
यात । कन आदर्श काय्मालं अःख राहुल कुमारया वँ पुइ
धुं कु थाय् पिने च्वंगु धू यंका थासं थासे होला फोहर यावा

राहुलयात स्यंकेगु कुतः यात । ईर्ष्याया खँ ध्वीका वीया लागी
बुद्ध कालीन घटना छगू न्ह्यथने ।

सुधम्मभिक्षुयापह

बुद्धया पाले मच्छिकासण्ड धयाथाय् चित्रगृहपति
धयाह्य उपासक छह्य दु गुह्य कि भगवान् बुद्धया दर्शन पावे
मजूसा नं अनागामी पदवी प्राप्त ज्वी धुं'कुह्य । बय्क साब
श्रद्धालुथें बुद्ध धर्मया बारे पक्का ज्ञां दुह्य जुया च्वन ।
भिक्षुपिन्त बुद्धया शिक्षा ध्वीका बीह्य जुया च्वन ।

छन्हु सारिपुत्र महास्थविर मच्छिका सण्ड धयाथाय्
विज्यात । चित्रगृहपति उपासकं वसपोलयात श्रद्धा पूर्वकं
माने यानातल । अन हे चित्रगृहपति उपासकं विहार छगू
दय्का सुधम्म धयाह्य भिक्षु छह्य तथा सेवा याना च्वंगु जुया
च्वन । सारिपुत्र महास्थविरयात छन्हु चित्रगृहपति छें
भोजनया लागी निमन्त्रण यात । लिपा विहारे च्वंह्य सुधम्म
भिक्षुयात नं सूचना बिल-कह्ले सारिपुत्र भःते यात भोजन
याकेगु छपि नं भोजन बिज्याहूँ ।

ध्व खँ जक न्यने वं सुधम्मया मने ईर्ष्या दना वल ।
जि थन च्वं च्वनागु गुलिदत । वं हे च्वं धया च्वनागु । आः
सारिपुत्र वो बले जित वास्ता मयात । जिके छक मन्यंसे
निमन्त्रण बिल धका तँ चाया चित्र गृहपतिया छें वना
धांवन छंगु विहारे च्वने गात, जि वने त्यल धका बिदा का

वन । नां ताचा धका धा वन । चित्र गृहपति उपासकं
 अनुरोध यात- छाया तोता बिज्यायगु ? कल्ले भोजन नं दु
 बिज्याहं ।

ईर्ष्यालु सुधम्मं धाल- कल्ले भोजन नं वय् मखु,
 च्वने नं मखु । तर धमकि जक व्युगु खः तोता वने मछा ।
 विहारे वना सुं क च्वं वन । कल्ले खुनु भोजनया ई जूबले
 च्वनां च्वने मफत । सारिपुत्र यात छु छु सावक ज्वरे याना
 नकी थें मती तथा स्वः वन ।

लिपा सुधम्म भिक्षु भगवान् बुद्धयाथाय् वना चित्र-
 गृहपति अन्याय् यात धका भि जुया उजुर यावन । फुक्क
 खें न्यने धुंका भगवान् बुद्धं सुधम्म भिक्षु यात धया
 बिज्यात- छ मतिकुरा व ईर्ष्यालु जुल । थुकी दोष छंगु हे
 खः चित्रगृहपति यागु मखु धका न्वाना बिज्यात । उपो
 खें सीके मास्ते वोसा बुद्धकालीन गृहस्थी स्वया दिसं ।
 धम्मपद अर्थकथाय् नं दु ।

छिकपिसं स्वयंबले ह्यासु वसः पुं पि जक मतिकुरा
 व ईर्ष्यालु दुपि थें च्वनी । थथे मती तयगुपाय्छि मजू ।
 म्हायायात व्वो बिमा भौ सिखे यायगु उखान लुमंका दिसं ।
 छिकपि बुद्धि दुपि भावना वःलापि खसा च्वे न्ह्यथनागु ईर्ष्या
 घटना न्यना अज्योगु कुबानि कीके नं दु खनि का धका
 थ्वीका थःगु चरित्र सुधार याना दिसं । गुलिखे थज्योपि दु
 विहार विहारे वना बुद्धपूजा याना बाखें न्यना दान याना

चत्रंसा नं भिच्चापि वइ बले पाजुमेस्यां माने सत्त कि सलेजुया
 नुग क्वाटा क्वाटां मू । र्ह्यागु यान्ता नं भिच्चापि पाजुपिथाय्
 मवय्केगु कुतः याइपि मदुगु मखु । थ्व फुकं ईर्ष्याया चि सः ।
 भमचा या थः छेँ लें बाँलागु पसि ध्याना पुना वलकि मेपिनि
 नुग क्वाटा क्वाटां मुइ धुंकी । भुनु भुनु हाले धुंकी ।

भगवान बुद्धं छह्य उपासक यात धया बिज्यागु दु-
 थः कलाया न्होने मेपि मिसातय्गु प्रशंसा व चर्चायाय्
 मते । छाय् धासा कलाया नुग क्वाटा क्वाटां मुइ, ईर्ष्या
 जागे जुया वइ । थ्व खं बाँलाकं सीदु बुद्ध छह्य धात्थें
 अनुभवी ह्य, मनूतय्गु (बा मिसातय्गु) पह बाँलाक स्यूह्य
 धयागु । छेँ छेँ कलह व ल्वापु पिहाँ वैगु मुख्य कारण ईर्ष्या
 भावं याना नाप नापं स्वार्थ भावना व कतिलापाक ज्वीगुलि
 सः । थः पिनि पसः तै तथा थाय् अज्योगु हे माल सामान-
 यागु पसः मेपिसं तः वलकि फीके ईर्ष्या दया वइ । च्याम-
 खल तय् नापं ईर्ष्या जू । गज्योथाय् ईर्ष्या ज्वीगु धासा निह्य
 छथाय् बँ प्वीगु ज्या याय् थाय् ।

थ्व पंक्तिया लेखक आनन्दकुटी विद्यापीठे व्यवस्थापक
 जुया च्वना बले च्यामेत निमेसित बँ प्वीगु निथाय् जिम्सा
 बिया तथा । इपि निह्येस्यां वं वयात वं वयात सह मया ।
 इमि परस्पर ईर्ष्या याना च्वन धयागु मस्यु । वरोबर वं
 वयागु, वं वयागु बारे चुक्लि या वइगु । छकनिक न्वान्ता
 छोय्गु, ज्या बाँलाक याय् माः धका । छन्हु जि चःबि सफा

जू मजु स्वः वनाबले मेथाय् बँ प्वीह्वा च्यामे मेमस्या सफा
याइथाय् चःबि वना घू होला मेमे कथं छोने सं कारा
चवना फोहर याना च्वं च्वन । स्वय्बले फोहर ज्वीक सना
च्वन । मेह्वास्यां बाँलाक सफा मया धाय्केत याना च्वंगु
खनि । जि न्यना छं छुयाना च्वनागु ? आमज्योगु नं पह
ला ? निह्वां मिले जुया ज्या याय्मालं छुपहं छंगु धया बले
ख्वा ह्याउँका कुछुना च्वन । गजब खः थ्व ईर्ष्या भावना ।

आपासिके व्यक्ति व्यक्ति प्रति, राष्ट्रं राष्ट्रप्रति थ्व
ध्वग्गिगु ईर्ष्यापह ववातुक हे सुला च्वंगु दु । त्याग चेतना
बःमलागुया चि खः । उकि याना ना ना प्रकारया खँ दय्का
चुक्लि या वनेगु पहलं सुं व्यक्तिया ईर्ष्या पिहीं वो । मनु
तय्के ईर्ष्या दु थें चुक्लि या वइगु वखते खः मखु बिचार
मयासे, सोऊबुरु मयासे अँ ! अथेला धका स्वीकार व
विश्वास याय्गु नं बाँ मलागु पह खः । यग्गु थजु ईर्ष्या पह
मनु तय्गु च्चिरे तस्सकं बाँमलागु हिंसि मद्दुगु चि खः ।

Dhamma.Digital

अन्धविश्वासपह

अन्धविश्वास धयागु छु ? थ्व छगू त.घंगु स्यल्लागु विश्वास खः । घाय् घाय् आजुपिनि पालंनिसें वया च्वंगु मिखां मखंगु, ह्नाय्पनं न्यनाया भरे चले जुयो वै च्वंगु विश्वासया चलन खः । मिखा कां पिसं कांपिन्त लँ वयनेथें जागु ज्या यात अन्ध विश्वास घाइ । मिखा कां मेसिनं घले व्वना यंकूसा मेह्य मिखा कांहा नं घले हे व्व वाइ ।

भगवान् बुद्ध अन्धविश्वासया विरोधी खसा नं बौद्ध समाज मिथ्यादर्ष्टि अर्थात् अन्धविश्वासं मुक्त मज्जुनि । भगवान् बुद्ध यात हे बौद्ध समाजं थथःगु प्रभावं तापका तय्त इच्छा मया । बाज्या पिसं यानो है तगु चलन यात तोता छोय्गु मनूतसैं इच्छा मया । ह्नापां निसैं चले जुयाच्वंगु भिगु ज्या तोते मागु मदु । तर मभिगु ज्या ज्वना हे च्वने मागु छु दु ? नेपाया बौद्ध समाज जक अन्धविश्वासं चिनातगु मखु श्रीलंका, थाइल्याण्ड, बर्मा, लाओस, चीन आदि बौद्ध देशे नं अन्धविश्वासं थगु प्रभुत्व जमे याना च्वंगु दु ।

धीलङ्का

जि श्रीलङ्काय च्वंचवना बले (भिक्षु ज्वी धुंका) छन्हु मेपि भिक्षुपि नापं सुथ ह्लापनं पिहाँ वना च्वना । लेँ छखा छेँलं बौद्ध भाजु मय्जु निहा पिहाँ वल । जिपि जक खनेवं फनक्क फःहिला छेँसं तुं दुहाँ वन । इपि कीपि खनेवं छाय् तुरन्त फहिला दुहान्तुं वंगु धका भिक्षु पासा पिके न्यना बले लिस बिल—

थन लंकाय नं थज्योगु अन्धविश्वास त्यं दनि कि सुथ ह्लापनं सँ पाचुक खाना तपि खनकि बिच्छुक समझे ज्वीगु ।

थव खँ न्यना अजुगति मचासे च्वने मफत । लंकायापि नि पित्र तच्च इमिथाय् थें शुद्धगु बुद्ध धर्म मेथाय् महु धका ।

जि व पासा कुमारकाश्यप श्रीलंकां लिहाँ वय्त तयार जुया । जिपि श्रीलंका वना बले पास्पोर्टया (राहदानिया) आवश्यक महु । अबलेतक अन अंग्रेज तयगु राज्य तिनि । अथे धयागु परतन्त्र तिनि । जिपि लिहाँ वय् त्यना बले स्वतंत्र ज्वी धुंकरल । लंकायागु परिचयपत्र पास्पोर्ट ज्वना नेपा वय् धका बिहारं पिहाँ वया बले पिने धवाखां बुराहा भिक्षु छहा ह्लाती वासः सिशि ज्वना दुहाँ बिज्याना च्वन । अबले अनहुपि महास्थविर भन्तेपिसं धाल—

का ! छिमिगु गमन भिनो मखु, बिच्छुक (अमंगल)
जुल ।

छाय् घका न्यना बले लिसः बिल—हुँकन ध्वाखा
भिक्षु छहा वासः सिसि ज्वना वया च्वंगु मखंला ? वासः
सिसि ज्वना च्वंहा भिक्षु ह्हापां खन, उकि अमंगल जुल ।

जिमिसं घया “समणानं च दस्सनं एतं मंगल मुत्तमं”
अर्थात् श्रमण भिक्षुपिनिगु दर्शन मंगल घका बुद्धं मंगलसूत्रे
देशना याना बिज्यागु दु, ऊन मंगल जुल नि । वसपोलपिसं
घया बिज्यात—आमथे घयातसां तबो थनया विश्वास कथं
छिमित बाधा जुल का !

ध्व खँ न्यना मन सुख मदय्का पिहाँ वया । भिक्षुपिसं हे
अज्योगु खँ धाल घयार्थे मती च्वन । जिपि लंका पार याना
जहाजे च्वना समुद्रे वया च्वना । जहाजे भारतया पोलिसतसें
जाँच या वल । पास्पोर्ट हि धाल । सुंक बिया । इमिसं
पुत्तुपुइका स्वया धाल भारतया VISA बीसा राहदानी
गो ?

जिमिसं घया—जिपि नेपालीत खः उकि जिमित
भारतया बीसा (भिसा) पास भ्वाः । इमिसं धाल छिपि
नेपालीत खःसा लंकायागु राहदानी छाय् ज्वना वयागु ?
भारतया बीसा राहदानी मदय्कं छोय् मखु । छिपि हाकनं
लंकाय् वना भारतया दूतावासं बीसा कयावा घका जिमित
लित छोया बिल । जिपि निह्णं हाकनं श्रीलंकाय् लिहा

चना वले लंकाया भन्तेपिसं लाय् बुल- गथे च्वंले जिमिसं
धयागु खँ ? भि जुल ला ?

छुघाय् छुघाय् जुल । एसां घाय् हे माल जिपि
ध्वारह जूगुलि लिहां वय् मागु का ! भारतया वीसा कया
वने लोमन । वीसा राहदानि दुगु जूसा लिहां वय् म्वागु
खःनि । सिमा कोदय् त्यंगु व को जूगु पाःला घयाथें जुल ।
भिक्षु खंगुया दोष मख् । थ ताले मलाया दोष खः । तर मनु
तय्के अन्धविश्वासया संस्कार ल्यना च्वंगुलि भिक्षु जूसां व
संस्कार मतं ।

छुं न्हूगु ज्या याय्त साइट स्वय्गु, ज्योतिष कयनेगु,
शान्ति कविता दय्का विष्णु व स्कन्धकुमार देवतायाके
बरदान फोने थें पूजा याना पवनेगु गथेकि कीषाय् अजिमा
द्यो याके पवनेथें जागु चलनं श्रीलंकाय् नं दनि ।

बर्मा

आ बर्माया अन्धविश्वास पाखे वने नु । बर्माय् नं
तंत्र यानया प्रचार जुइ धुं कुगु लक्षण गनं गनं खने दनि ।
तांत्रिक द्यो त गनं गनं विहारे स्थापना याना तगु थःगु
मिखां स्वया वया । अनेक देवी देवताया मूर्ति त नं दु । गनं
गनं द्यो या न्ह्योने ल्वहँ छग तया तँ । उकी छ्यो दिका
बुबु स्याना बरदान पवना च्वनी ।

रंगून शहरया दश्वी स्वेदगो घयागु चैत्य दु गुकी
भगवान् बुद्धया केश धातु स्थापना याना तगु दु । उगु चैत्यया

छ्वाखेरं न्याह्य खुह्य कुं कुने भगवान् बुद्ध स्थापना याना
तगु दु । सुयं निसं भगवान् बुद्धयात लखं लुना च्वंगु खने दु ।
थथे छ्वाय् लखं लुनाच्वंगु धका न्यना बले दशा (मभिगु ग्रह)
मदयकेत अथे लखं लुना च्वंगु हं । थ्व ज्योतिष तयगु खं
न्यना अथे याना च्वंगु धयागु न्यने दु ।

थाइल्याण्ड

आ वनेनु थाइल्याण्डया अन्धविश्वास पाखे । थाइ-
ल्याण्डया बौद्ध जनताया नं गौरव ता इमिथाय् यागु संविधाने
जुजु ज्वीह्य बौद्ध हे जुइ माः । उलिजक मखु जुजु नं छुं
दिनया लागी भिक्षु जीवन नं हनेमाः । तर थाइल्याण्डे यक्क
अन्ध विश्वास थाय् कया च्वंगु दनि । थन छगू निगू जक
उदाहरण प्रस्तुत याय् ।

थाइल्याण्डे गृहस्थीतय् छे छुं मंगलया ज्या याय्
भालकि अपो याना गुह्य (९) जक भिक्षुपि सःता परित्राण पाठ
याकी । गुह्य उपो नं मज्यू पाः न याय् मज्यू । तकोमछि
थ्व अन्धविश्वासया लेखक थाइल्याण्डे च्वं च्वबले अज्योगु
घटना खन । छन्हू छ्वाय् गज्योगु खना धासा गुह्य भिक्षुपि
सःतल । इमि छेय् यापि नं भिक्षु जुया च्वंगु दु खनि । इमि
थः परे जूपि भिक्षुपि नं सःता तगू दुगु जुया च्वन । विशेष
निमन्त्रण याना तपि भिक्षुपि गुह्य जक तले सःता परित्राण
पाठ याकल । परित्राण पाठ याय् सिधय्का मेपि भिक्षुपि नं
तले सता भोजन याकल ।

जि न्यना थथे छाया- मंगल कामना याना परित्राण
पाठ याय् बले गुह्य जक भिक्षुमाः, उपी मज्यू । छाया धासा
थाइल्याण्डे ६ नम्बर सोब भिगु अंक ह । धका लिसः बिल ।

थाइल्याण्डया बौद्ध उपासक उपासिकापिनि जंत्रया
साब विश्वास दु । भगवान् बुद्ध यागु, ततः धपि भिक्षु पिनिगु
जंत्र प्वाय् प्वाय् कोखाया तइ । द्यो वय्का च्वनीपि भिक्षुपि
न खना । भक्तिपिला क्कन हे यक्व खना ।

थाइल्याण्डया प्रसिद्धगु नामीगु तःतः धंगु विहारे
पँत्वाचाय् १. २. निसँ १०० अंक तक नम्बर च्वया पँबलाचा
तया तगु दु । व हे नम्बर अनुसार बखुँगः थें प्वा तया भाग्य
जोग्य च्वयातगु चिट्ठी तइ तगु दु । ल्यासिपि मय्जुपि विहारे
वना पँत्वाचा संका च्व च्वं पिहाँवोगु पँबला नम्बर अनुसार
भाग्य स्वया मिजं नाप प्रेम याइगु नं चलन दु । जि निह्य
मय्जु पिनि पँत्वाचा संका नम्बर अनुसार भाग्य च्वया तगु
स्वया छह्य लय्ता वोगु खना । मेम छह्यस्या जक ख्वा
खिउँसे च्वंकल । जि कारण न्यनाबले छह्यस्यां धाल- वया
भातह्य भिजुइह्य जुल उकि छह्यस्या लय्ता वल । मेह्यस्या
मनं तुनाथें जुइ मखुत धका ख्वा खिउँकल । कीथाय् सा
जात तोः मतोः धाय्थें मखा जुइ ।

जि खनागु छगू मेगु मयीगु अन्धविश्वास पह छु धासा
सी धुं कुह्य मनु लौला बाकस छगले तया पूजा पाठ याँका
अथें तया तइगु । सीह्य गन मन थ्यने धुं कल सीह्य न्ह्योने

तया भारिनक्सां उत्सव मानेयाना नका त्वंका, बाजा थाका,
सिनेमा क्यना च्वनीगु । आपा सिया म्वाना च्वं बले भि
जुया, भिगु ज्या याना, मिले चले जुया च्वनेगु वास्ता मदु ।
सो धुंका धर्मकर्म याना तरे याय्त सना च्वनीगु । थुकि
छताला फाइदा खने दु- सी मानि घयागु लुमना भचासां
सीपिनि नामं त्याग याना च्वन । तर थ्व चलन नेपा यात
मलो । नेपा छगू गरीबगु देश । यक्व घ्यबा खर्चं याय्मागु
चाल चलन नेपा यात मलो ।

छोथाय् नेपाले सुं मनू सितकि याकनं उना छोइगु
साब बांला ता । उपो खर्चं नं मजू । छोय्का छोइगु चलन
कन बांला जू ।

चीन

आः चीन पाखे यागु अन्धविश्वासपाखे छक वनेनु ।
थ्व पक्तिया लेखक चीने सन १९६०, ६१ इस्वीसँ च्वना
वासः याका च्वना बले छोथाय् सीथाय् वना । अन ला ब्याहा
भ्वे थें च्वं । सीगु थाय् थें मच्चं । ले यक्कोसित नका त्वंका
च्वन । अन सीह्य थुना छोइगु चलन । सीह्य नाप आवश्यक
फुक्क वस्तुत-थल-बल, लासा-फांगा थुना बिल । साम्यवाद
(कम्युनिष्ट) देश जुइ धुंका नं थज्योगु अन्ध विश्वास ल्यना
च्वन तिति धयार्थें मतीवन । जि न्यना - छाय् थ्व सीह्य नापं
उलिमछि सामानत थुनाछोगु ? लिसः बिल- बुहा बुही

तय् विश्वास खः सीबले अथे थुना मछोल धाय्वं मेथाय्
जन्मकाय् बले छुं मदय्का च्वने माली ।

थथे थुना छोय्गु सिकं सीमेसिगु नामं दान बिया
छोगु जूसा काःमेस्या खुनु ज्वा वै । थुना छोयां छु फाइदा
धका न्यना बले ल्यायहातसें लिसः बिल- बुहा बुह्नीतय्
जक थ्व अन्धविश्वास दनि । जिपिं ल्याय्हाते मद्दु । गुलि हे
म्वाइतिनि धका बुहा बुह्नीत । इमि छाय् नुगले स्याके धका
थथे याका तयागु । लिपा दइ मखुत हँ ।

मिखां मखनागु छगू अन्धविश्वास पह फ्हाथने ।
पेकिङ्ग रिब्यू धयागु पत्रिकाय् छापे जूगु खँ । चीने छगू गामे
कंग पंछि तसें यक्व बालि स्यंकल धका लालरक्षक तसें कंग
पंछित खंको स्याना बिल हँ । गामे च्वंपि आपालं धयाथे
तँ चाया बरा जिमि कुल देवता पि स्या वइपि छिपि धका
गां भरी मनुत मुना ल्वा बल । इमिसं धाल- आः देशे भिनी
मखुत । मनु भोग मब्यूसे मज्यू धका तँ चाल । लालरक्षक
तसें पेकिङ्गे मुख्य कार्यालये थ्वखँ थ्यंका बिल । निर्णय छु जुल
धासा-विरोध यावोपि स्यात धाय्वं कन हुल दंगा ज्वी ।
अले आपासित स्याय्माली । अथे ज्वी बले इमित कन खँ
थ्यंके थाक्वी । उकीसन गांमात । इमित बसे काय्त्त मनु
भोग बी माली । छहा सिनाब्यूसा गांमांतय् मन च्वनी ।
अथे यासा जक इमित बसे काय् फँ धका कंगत स्यावंपि मध्ये
नायोह्य सीमाल, भोग बी माल धैगु आदेश बल । नायोह्य

आदेश पालन याना सिना वन हँ । अनं लिपा अन शान्ति
स्थापना जुल धयागु खँ नं आश्चर्यगु खः थें च्वँ । थ्व घटना
चीने सांस्कृतिक क्रान्ति जुया च्वं बले सिगु खँ खः । जि
इतिहासया विद्यार्थी मखु । उकिं छु वर्ष व छु अँकया पेकिड
रिब्यू पत्रिकाय् उक्त घटनाया खँ पिहाँ वोगु खः लुमंका तय्
मफुत ।

नेपाल

आः नेपाया अन्धविश्वासया बारे चर्चा याय् । जित
मयोगु नेपायागु मिथ्या विश्वास खः मचा मदुहा मिसा
अलछिन् धाय्गु ।

मेगु अन्धविश्वास खः न्हूगु छेँय् बाहाँ स्याना भोग
बी मागु चलन । अथे हे मोहनी बले मोटर या इंजिनयात
दुगुचा वा खसि स्याना हित्के मागु अन्धविश्वास । दकसिबे
पंगलगु मेगु अन्धविश्वास खः हाचां गाइ धका स्वाहानिफुसे
सं मछि मछि च्वं च्वने मागु । थुगु पत्ति अन्धविश्वास भिक्षु
पिके नं ल्यंदनि ।

दकसिबे तोते थाकुगु हे अन्धविश्वास पह थें च्वं ।
न्ह्याक्व हे धर्म याना च्वंसां नं, बाखँ न्यना च्वंसां नं
ख्वासिलेत बासिमजुगु लः मागु । मन शुद्ध याय्गु पाखे ध्यान
मवं । बासि लखं ख्वासिला ह्किं याना पाप लाइ मखु ।
खजा सुयां नित्यपूजा याय्त नीलः माल धाय्वं की कपास्याके

मागु मडु । तर सुथ ह्तापनं ह्तिती आत्तकं लः मवोनि धका
अलमले जुया च्वनी बले जक कपास्याना वो ।

छन्हुया खं खः छगू गामे बुद्धपुजा न्याःथाय् छन्हु
न्ह्यो हे चाह्यु वने माल । भिक्षुपि नं स्वह्य प्यह्य दु । ह्तिंकं
याय् माःपिनि छन्हु न्ह्यो हे बहनि लः थलचा छगले फि भचा
तया लः नं जाय्क तया पिने सीतं गाय्का तल । सुथ ह्तापनं
ह्त्तलंचाह्य भिक्षु छह्य जुया च्वन । ख्वासिलेत पिनेसं च्वंगु
नीलःदुगु थल कया ख्वा सिला बिल । लिपा ह्तिंकं याय्
माःपिनि पिने च्वंगु बागमतीया नीलः माःजुल । लः थल
तैतःथाय् मडु । थन नीलः थल तयातगु सुनां काल धका इत
मतः कना माः जुया च्वन । अले भिक्षु छमेस्यां थन च्वंगु लः
थल जि कया ख्वासिले धुन, नीलः धका मस्यु धाल । फि भचा
तया सीतं गाबले बागमतीया नीलः जुल । धन्य खः थ्व
सन ।

हाकनं छक स्वाहानें हाचां गाइगु खं न्ह्यथने ।
श्रद्धालुपिसं थःगु छयेँ ववे बुद्ध पूजा न्याय्का भिक्षु पित्त
निमन्त्रण याइ । बुद्ध पूजा सिधइ । कुने लाया तगु चक्ति
खासाचात भोजन याकी थाय् तले यंकय माला च्वनी ।
भिक्षुपि दना तले थाहां बिज्याइ । थकालिह्य ह्तापा लाइ ।
चक्तिलासा लिपा लाइ । स्वाहानी चिकिच्चापु व चिकि
ब्याचा । थकालिह्य भन्ते बिनावे हाहां स्वाहाने थाहां
बिज्याइ । तले नं बिनावे धका हाला च्वनी । चक्तिलासा

ज्वना वोह्य बिचे हे थाना च्वनी । भोजनया सामान ज्वना-
वोह्य बैगलं कुहाँ वय् त्यह्य नं बिचे हे दना च्वनी ।
थ्व दृश्य स्वय् बह जू । हाचां गाल कि छु ज्वीगु जिं मस्यु ।
आयु घटे ज्वीगु ला !

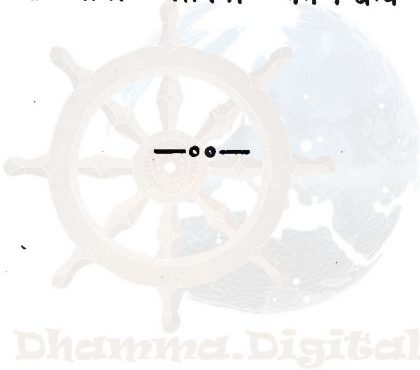
मेगुनं थज्योगु हे छगू गामे जूगु घटना #ह्यथने । बुद्ध
पूजा जूथाय् वना बले सिगुं खँ खः । बैगले भोजनया प्रबन्ध
याना तल । जलपान नं अन हे जुल । सुथ ह्यापनं याकनं
कुहाँ वने मागु ज्या दया कुहाँ वया च्वना । कुनें उपासिका
छह्य बिनाःबे ! बिनाःबे !! धका हाला थाहाँ वया च्वन ।
जिं कुहाँ वयागु व कुनें थाहाँ वोगु पाः लात । ए ! धयागु
हाचां गाल । कुने च्वंह्य उपासिकाया नील हगु जुया च्वन ।
सु व बिनाःबे धाय्क धाय्कं कुहाँ वोह्य ? ख्वाय्ला धका
थःगु तालं हाला वया च्वन । जितला साब मछाला पुसे
च्वना सुं क पिने ऊयालं ववस्वया च्वना । व उपासिकां जित
खन । ई ! भन्ते ला ! धया वनं मछाल । थथे ज्वीका च्वंने
मागु अन्धविश्वासं याना खः ।

२०३५ साल माघ, फागुण महीनाया खँ खः ।
काठमाण्डुं निसें बस छम ज्वना बौद्ध-हिन्दू तीर्थ चाहिलेत
भारत वना । मोटरया ड्राइवर साहेब छह्य न्ह्याइपुसे च्वंह्य
लात । मोटर चले यायां ज्ञानमाला हाले माःह्य । हानं
लापा थाना जूसां बा हर्न हे बाजा याना ताःल मिले याय्
माह्य ।

[४४]

छन्हु आका काकां मोटर ध्याक्क दिका बिल । गुलिं
मनूत भोसूवन । गुलिं गोत्तु वन । गुलिस्यां म्हुतुं हिपिहीं
वल, गुलिस्या ह्लासं हि वो ।

ड्राइवर साहेब छु जुल धका थ्यना बले अलछिनाह्य
भोचां लँ त्वाःह्लाना बिलका ! धका लिसः बिल । लिपा नं
अथे हे नवोचां, धोचां, लँ त्वा ह्लात धका मोटर चले मया ।
सुथ ह्लापनं मोटरे च्वंपि यात्रीतसें हाछिका तल धका मोटर
चले मयासे तँ चाया ब्बोबिया च्वन । धन्य खः अन्ध-
विश्वास ।

Dhamma.Digital

धर्मकीर्ति प्रकाशन—
(नेपाली भाषा)

१) बौद्ध प्रश्नोत्तर	७) बुद्ध र वहाँको विचार
२) बौद्ध दर्शन	८) शान्ति
३) नारी हृदय	९) बौद्ध ध्यान
४) बुद्ध शासनको इतिहास	१०) पञ्चशील
५) पटाचारा	११) लक्ष्मी
६) ज्ञानमाला	१२) उखानको कथा संग्रह

Dharmakirti Publication—
(English)

1. Buddhist Economics & The Modern World
2. Dharmakirti Vihar Today

धर्मकीर्ति प्रकाशन—
(नेपाल भाषा)

१) बुद्धया किनिगु विपाक	२९) अनत्त लक्खण सुत्त
२) अभिधर्म भाग-१	३०) वासेट्ठी थेरी
३) मैत्री भावना	३१) धम्मवक्कप्पवत्तन सुत्त
४) ऋद्धि प्रातिहार्यं	३२) लक्ष्मी द्यो
५) योह्म म्हाय्	३३) महास्वप्न जातक
६) पञ्चनीवरण	३४) अभिधर्म भाग-२
७) बुद्ध धर्म	३५) बाखँया फल भाग-१
८) भावना	३६) " " -२
९) एकताया ताःचा	३७) जातक बाखँ
१०) प्रेमं छु ज्वी ?	३८) राहुलयात् उपदेश
११) कर्तव्य	३९) अहिंसाया विजय
१२) मिखा	४०) प्रौढ बौद्ध कक्षा
१३) बुद्धया अन्तिम यात्रा-१	४१) मूर्खह्म पासा मज्जु
१४) " " " -२	४२) बुद्धया अर्थनीति
१५) त्रिरत्न गुण स्मरण	४३) श्रमण नारद
१६) परित्राण (द्वितीय संस्करण)	४४) शान्ति व मैत्री
१७) कर्म	४५) उखानया बाखँ पुचः
१८) प्रार्थना संग्रह	४६) पालि भाषा अवतरण
१९) बाखँ भाग-१	४७) पालि प्रवेश
२०) " " -२	४८) चमत्कार
२१) " " -३	४९) मणिचूड जातक
२२) बाखँ भाग-४	५०) चरित्र पुचः
२३) मति भिसा गति भिनी	५१) महाजनक जातक
२४) बौद्ध ध्यान	५२) गृही-विनय
२५) हृदय परिवर्तन	५३) अभिधर्म
२६) ह्वापांयाह्म गुरु सु ?	५४) सप्तरत्न धम
२७) बोधिसत्त्व	५५) चरित्र पुचः
२८) शाक्यमुनि बुद्ध	५६) सतिपट्ठान

५७) शान्तिया त्वाथः